

Stille stem in het hart

GEBEDENPOËZIE

Irene Kool

Narratio

*Met dank aan Netty voor het
mee-lezen en mee-leven.*

ISBN 978 90 5263 947 5
nur 709

Illustraties: © Johan Bouwer

© 2015 theologische uitgeverij NARRATIO,
Postbus 1006, 4200 CA Gorinchem
tel. 0183 62 81 88 e-mail: info@narratio.nl

Actuele informatie is te vinden op www.narratio.nl,
en via de boeksignalering van www.boekentafels.nl.
Onze uitgaven zijn ook te koop via de boekhandel en
www.kerkboek.nl (ook in België).

Niets uit deze uitgave mag verveelvuldigd en/of openbaar
gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm,
digitale bestandskopie, luisterboek, Digi-boek, Internet-PDF of
op welke andere wijze dan ook, behoudens voor eigen gebruik,
zonder de voorafgaande toestemming van de uitgever c.q. de
auteur.

Inhoudsopgave gebedstitels:

Voorwoord	5
Inleiding	9
Gebeden	12
Woord	13
Ochtend	14
Vroegte	15
Nabijheid	16
Adem I	17
Dankbaarheid	18
Gestalten	19
Liefde	20
Antwoord	21
Liefste	22
Verdriet	23
Geest	24
Zoeken I	25
Zoeken II	26
Kind	27
Licht	28
Smeken	29
Stem	30
Weten	31
Geduld	32
Vertrouwen	33
Ziekte I	34
Ziekte II	35
Kaarslicht	36
Kosmos	37
Reflectie	38
Reden	39

Drijfkracht	40
Vergeving	41
Mededogen	42
Vreugdevuur	43
Bevrijding	44
Momenten	45
Almacht	47
Vonk	48
Betekenis	49
Innerlijk	50
Spreken I	51
Voltooiing	52
Transparantie	53
Spreken II	54
Confrontatie	55
Stilte	56
Adem II	57
Troost	58
Lijden	59
Verbondenheid	60
Dood I	61
Geschenk	62
Geluk	63
Reis	64
Energie	65
Iemand	66
Levenskracht I	67
Levenskracht II	68
Verwachting	69
Angst	70
Dood II	71
Alles	72

VOORWOORD

Door Kick Bras

Er zijn vele gebedenboeken. Maar dit gebedenboek is anders. Gebedenboeken willen mensen helpen bidden. Maar wat wil dit gebedenboek? Als bidden betekent: aan God onze verlangens voorleggen in de hoop dat hij deze verlangens zal vervullen, dan heeft dit boek weinig te bieden. Als bidden betekent: God herinneren aan persoonlijke nood, problemen van medemensen, de toestand in de wereld, dan zal dit boek de bidder niet verder helpen. Heeft dit boek wel de pretentie om mensen te willen helpen met bidden? Of is het meer een zeer persoonlijke expressie van een zeer persoonlijke ervaring? En heeft het daarom meer weg van poëzie dan van gebed?

Het is inderdaad zo, dat de auteur van dit boek in deze teksten uitdrukking geeft aan haar eigen, zeer persoonlijke, ervaringen met God. Hoewel de naaste met zijn vragen en de wereld met haar noden niet absent zijn, concentreren deze teksten zich toch doorgaans op de intieme relatie tussen de bidder en haar God. Deze teksten hebben een onmiskenbaar mystieke klank. Van mystici wordt nogal eens beweerd dat ze zo in God opgaan, dat ze de wereld om zich heen vergeten. Dat klopt niet. Veel mystici waren en zijn ook actief betrokken

bij vernieuwingsbewegingen in kerk en wereld. Maar wel waar is, dat de mystici er vóór alles naar verlangen om recht voor God te staan. Om als bloemen te bloeien voor zijn gelaat. En dat zij intenser dan anderen de presentie van God ervaren en lijden aan zijn absentie.

Veel van de teksten in dit boek ademen deze mystieke sfeer. De lezer wordt getroffen door hun intensiteit. Door de gloed van het verlangen. Door de pijn van het gemis. Je leest deze teksten, en ga je ze dan overnemen, als jouw gebed? Misschien wel, omdat je die intensiteit, die hunkering, die pijn herkent. En dankbaar bent dat iemand woorden heeft gevonden die uitdrukken wat jij ook voelt. Het zou ook kunnen zijn, dat deze gebeden je in aanraking brengen met een sfeer die jou onbekend is. Maar nu je ze leest, ontwaakt er in jouw ziel een heimwee, een verlangen, om ook zo het gelaat van de Eeuwige te zoeken. Deze gebeden gaan je als het ware voor op een jou nog onbekende weg. Er zullen ook lezers zijn die niets hebben met een zo direct aanspreken van God. Het zij zo, deze dingen laten zich niet dwingen.

Het zou een vergissing zijn om deze teksten ‘zweverig’ te noemen en om de auteur als wereldvreemd te beschouwen. Irene Kool lijdt vanaf haar jeugd aan een ernstige spierziekte. In haar ontwikkeling was zij een laatbloeier. Maar ze heeft met een enorme inzet haar universitaire opleiding theologie voltooid en jaren gewerkt als geestelijk verzorger in het ziekenhuis.

Zij was o.a. betrokken bij het project 'Inclusieve Gemeente' van de PKN. Dat wil zeggen dat zij zich inzet voor een kerk die aantrekkelijk en toegankelijk is voor iedereen, ook voor mensen met een handicap. Van deze betrokkenheid geven meer dan één teksten uit deze verzameling gebedspoëzie blijk.

Ook haar persoonlijke moeite en vragen rond ziek-zijn komen aan de orde. Nee, deze teksten zijn niet wereldvreemd en niet zweverig.

Maar wie zo bidt als in deze teksten, die wordt wel opgetild, op een hoger niveau gebracht, waar een ruimer perspectief opdoemt. In die ruimte kun je jezelf zijn, met je twijfel, je zoeken en vragen, je pijn en verdriet. En tegelijk word je aan jezelf ontnomen, word je opgenomen in een groter verband, een hogere wijsheid, een liefdevoller liefde dan wij mensen kennen. Zo bidden transformeert je. Zwakheid wordt tot kracht, verdriet tot begrijpen, twijfel tot open houden, je kleine ik wordt tot een zelf, waarin ruimte is voor God en medemensen.

Deze gebedspoëzie is uiting van een stille stem in het hart. Of is het een manier om te luisteren naar een stille Stem in jouw hart, het fluisteren van de Geest, die onze zwakheid te hulp komt als wij niet weten hoe we bidden moeten?

Dit boek zou mensen kunnen helpen om stil te worden, en te horen naar die stille Stem.

Kick Bras

INLEIDING

Wanneer je eens zomaar een kerk binnenloopt, en je belandt in een bidkapel voor een rij brandende kaarsjes, kun je zomaar getroffen worden door het besef hoeveel gebeden daar, door mensen in alle gemoedstoestanden, zijn gepreveld. Hoeveel hoop is daar neergelegd, hoeveel verlangen is daar uitgesproken, hoeveel tranen zijn daar over de wangen gelopen, hoeveel schuld werd er beleden.

Als je dit tot je laat doordringen, besef je hoe enorm belangrijk bidden is en blijft voor tallozen.

Willem Jan Otten schreef eens over het belang van een 'U' als tegenover van de mens. Het gebed is een dergelijk U. Voor deze U (God), voor diens aangezicht, openen mensen hun hart.

Het gebed is een gesprek dat zich richt tot een Ander. Die Ander is *in* de biddende persoon, maar ook daar *buiten*.

In het gebed doen grote theologische vragen vaak niet ter zake. Ook zijn het niet de filosofische kwesties die hier het belangrijkste zijn, maar het zijn de vragen van het hart coram Deo. Het zijn de woorden die *door* geen ander of die niet *voor* een ander uitgesproken kunnen worden.

In de intimiteit van het bidden, wat ik met een penseelstreek maar even noem 'spreken met de

Onzienlijke', keren biddende mensen in hun 'binnenste kamer', hun diepste ik. Daar waar God in ons woont, daar juist vinden ze de woorden voor de emoties die hen op dat moment raken.

Zo ontstaan er vergezichten die hen dragen, troosten en inspireren. Voor anderen soms alleen zichtbaar in een lichte verkleuring of rimpeling, voor de biddende zelf soms een storm.

Bidden kan ons helpen de dingen op een rij te zetten, bidden kan ons helpen om rustig te worden.

We bidden God als het ware naar ons toe. En dan kan het gebeuren dat wij een beweging maken van chaos naar orde. Want bidden is ook langzaam denken.

Eenzijds kan men in het zoeken van de ruimte van de stilte, de eigen ziel horen. Wat komt het eerst naar boven? Dan weet men precies wat echt belangrijk is voor dat moment.

Anderzijds ervaren mensen ook dat zij bij niemand terecht kunnen, ook niet bij de Eeuwige. Dan horen we mensen klagen: "Heer God! Waarom hoort u mij niet?" Het worstelen met het gevoel dat je de leegte in spreekt, is van alle tijden.

Hoe vaak bidden we echt en eerlijk, in vol vertrouwen en gebeurt er toch – naar ons gevoel – niets. Dan lijkt het wel of God doof is en we in een lege ruimte spreken.

Als je niet krijgt waar je zo innig om vraagt, verlies je dan je geloof?

Hoe het ons ook vergaat, het leven zelf zal ons leren hoe God nabij is.

Gods naam is niet manipuleerbaar, niet af te dwingen, noch af te smeken. Die naam is een belofte van Zijn.

In die naam hebben mensen van alle tijden, vertrouwen mogen ervaren in hun bestaan van alledag.

Ieder van ons heeft de vrijheid een Naam te zoeken waarmee God aangesproken wordt.

Wat houden we over wanneer alle namen wegvallen?

Is dat misschien juist de stille stem die wij kunnen horen als wij bidden?

In een vrije ruimte, in een lege plaats kunnen we weer opnieuw gaan zoeken en ons verwonderen over het mysterie dat God is.

Het geeft niet dat we niet altijd zulke mooie woorden hebben als we bidden. En we zullen een naam vinden waarmee wij God kunnen noemen. Hij, Zij, Bron, Moederschoot, Onzichtbare, Vader, Geliefde, Aanwezige, ach dit zijn er slechts enkele.

Tot slot nog dit.

Wij bidden niet alleen tot de Onzienlijke, Zij zelf bidt door de Heilige Geest in ons. Zonder ophouden beweegt God ons om het mysterie te zoeken en te vinden in alle grote en kleine dingen van ons leven.

Hij is de roepende die ons bidt Hem te laten zijn, in ons.

*Irene Kool,
september 2015*

Gebeden

WOORD

“God”, wat zeg ik met dit woord?
Dit woord heeft mij naar Je geopend
dat ik Je bidden kan en mag!
Niet alle dagen weet ik wie Je bent
of welke naam ik Je mag geven.
Maar vol van liefde en vol van trouw
raak Je me aan
daag Je me uit
om echt te leven.

OCHTEND

Het is nog vroeg als de wereld ontwaakt.
De dag ligt als een gladde, zilvergrijze spiegel
voor me.
De zon is bescheiden en geeft een zacht licht.
Als mijn dag begint zal ik jou, Eeuwige,
ontmoeten.

Vroeg in de ochtend,
wanneer de dichtheid van de nacht
mij nog vastheeft,
bid ik tot Jou:
breng deze vastheid in beroering
zet mij in beweging tot een nieuwe dag.
Ik adem reeds.

VROEGTE

Vroeg in de ochtend
wanneer de wereld van de nacht
nog in mij is,
ben Je zo heel dicht bij mij, God.
De maskers van de dag
liggen nog op de stoel,
de openheid van de dromen
kleeft nog aan mijn huid.
In die intimiteit van ontwaken
kan ik Je lokstem horen:
kom, kom dan, het licht roept je.